

[Lone Dybkjær]

være at blande mig i det. Jeg har nok min version af, hvis skyld det er, at forslaget kommer frem. Det radikale venstre kan – af samme grund, som jeg her antydede – give tilslutning til forslaget.

Jeg skal ikke komme med en lang og principiel tale om vedvarende energi, men blot sige, at jeg tror, et af de virkelig alvorlige problemer i forbindelse med den vedvarende energi har været denne stop-gå-politik, som vi har ført, og det, at det ikke var muligt at tilrettelægge et hensigtsmæssigt produktionsforløb. Så i virkeligheden tror jeg, hvis man skal fremhæve en enkelt side af lovforslaget, at det bedste i det nok er, at det nu bliver en lovbunden udgift. Dermed vil det være muligt at få en ordentlig produktionsproces sat i gang.

Vi kan også acceptere, at tilskudsprocenten sættes op fra 20 til 30, men jeg tror altså, at det er det andet, der i virkeligheden er det afgørende for hele udviklingen af området.

Når det er sagt – og der dermed også er givet en principiel tilslutning til lovforslaget – vil jeg tilføje, at jeg tror altså, at det er nødvendigt, at vi satser noget på produktudviklingen på dette område. Det er klart, at indirekte sker der en produktudvikling ved, at vi giver disse tilskudsprocenter. Vi har den store fordel, at herved lader vi markedsmekanismen køre så nogenlunde – godt nok med nogen igangsætning på de 30 pct., men alligevel, markedsmekanismen kører. Det er der en fare for at de ikke kommer til, i det øjeblik vi mest støtter produktudviklingen. Det er dog det radikale venstres opfattelse, at det ville være ønskeligt, hvis man satte gang i produktudviklingen. Vi så derfor gerne, at nogle af de penge, der står på aktstykket til teknologistyrelsen, blev øremærket til den vedvarende energi – netop til, at man satte en udvikling i gang på området, hvor navnlig måske små virksomheder kunne være inde i billedet, hvor der ikke var patenter og den slags involveret, sådan at man fik området spredt ud.

Men tilslutning til dette forslag og en bebudelse af, at vi godt så nogle af de penge, der er i aktstykket, øremærket til produktudvikling inden for den vedvarende energi, specielt med henblik på de mindre virksomheder.

Steffensen (KrF):

Vi har jo i denne folketingssamling haft adskillige debatter og også lovforslag og beslutningsforslag vedrørende vedvarende energikilder og udviklingsformer inden for dette område. Der er ingen grund til at gentage de mange argumenter, som er ført i marken tidligere, også i dag.

Jeg kan sige, at kristeligt folkeparti er positivt indstillet over for forslaget, og at vi gerne ser, at vi får både beløbsrammen og også procentsatsen hævet. Og så vil jeg sige ligesom fru Lone Dybkjær, at vi er interesserede i dette med produktudviklingen, og det er nok muligt, at man dér skal være med til at øremærke nogle penge. Det kan vi se på.

Men principielt tilslutning til lovforslaget.

Energiministeren (Bjørn Westh, fg.):

Det er et lovforslag, der er både beskæftigelse og energiøkonomi i. Derfor er regeringen glad for den overvejende meget positive modtagelse, forslaget har fået. De mere specielle bemærkninger, der har været fremført, skal jeg lade gå videre til energiministeren.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det energipolitiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

34) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ungdomsgaranti.

(Beslutningsforslag nr. B 85. Fremsat 19/5 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Maisted (FP):

[Maisted]

Da vores ordfører ikke kan være til stede, må jeg gøre det meget kort. Fremskridtspartiet tror ikke på denne ordning, og vi kan ikke støtte forslaget. Vi finder det i og for sig helt fantastisk, at regeringen finder det nødvendigt at fremsætte forslag til folketingsbeslutning, som regeringen så bagefter skal udfylde.

Nørgaard Sørensen (S):

Det beslutningsforslag, som foreligger her, om en landsdækkende ungdomsgaranti, er dels udformet som en målsætning, dels som en beskrivelse af en række problemer, som skal løses ved den konkrete lovgivning til efteråret. Det er et led i regeringens samlede planer for bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden.

Martspakkens lovforslag og aktstykker, hvor der især satses på en udvidelse og en forbedring af de kompetencegivende uddannelser, er jo første fase, og der er grund til at sige som en af de få korte bemærkninger, jeg vil gøre i dag om dette beslutningsforslag, at efter socialdemokratiets opfattelse bliver det umuligt at leve op til målsætningen i beslutningsforslaget, medmindre martspakken gennemføres, nogenlunde som den foreligger, inden sommerferien. Det vil sige, at enhver afsvækkelse af martspakken kan gøre det enten umuligt eller i det mindste meget besværligt at arbejde videre med planerne om en landsdækkende ungdomsgaranti. Det gælder også en afsvækkelse i forhold til forslaget om jobskabelse. Martspakkens forslag om både vejledning, uddannelser og beskæftigelse er for os at se en nødvendig forudsætning for overhovedet at opbygge tilstrækkelige rammer for en fremtidig ungdomsgaranti.

Måden at opbygge garantitilbuddene på er i bemærkningerne til forslaget udtrykt som en række »kan«er. Der er altså ikke så mange »skal«er. Men det er »kan eventuelt«, og det viser, at i hvert fald en forhandlingsfase her i sommer må være helt nødvendig for, at vi kan få det igennem.

Det er væsentligt for os at understrege, at kompetencegivende uddannelsestilbud bør være en så stor del af ungdomsgarantien som muligt. Det er først og fremmest gennem en kvalifikation på uddannelsesområdet, at vi sikrer de fleste unge varig beskæftigelse. Denne indsats bør naturligvis også følges op

af nye uddannelsestilbud, noget, vi har diskuteret i forbindelse med lovforslaget om lære- og praktikpladser og hele det handlingsprogram, der var dér.

Vi vil også godt understrege, at ekstra støtteforanstaltninger over for de hårdest ramte grupper, her ikke mindst unge arbejdsløse kvinder, må med i den prioritering, der sikkert bliver nødvendig, bl. a. i forbindelse med den tale om personkredsen, som er indeholdt i beslutningsforslagets bemærkninger.

Det sidste, jeg skal sige, er, at en forudsætning for at udnytte både eksisterende og fremtidige tilbud er en effektiv vejledning af de unge, herunder opsøgning og formidling. Det har vi allerede nu diskuteret en hel del vedrørende lovforslaget om ungdomsvejledning, men vi tror, det er væsentligt i forbindelse med ungdomsgarantiordningen at opbygge en langt bedre koordination mellem de forskellige vejledningsgrupper og vejledningsformer for at sikre en dækkende opsøgning af unge og også en dækkende formidling af arbejde og uddannelse.

Vi håber, at vi i forbindelse med martspakken og som en konsekvens af martspakken også kan få positiv tilslutning til dette beslutningsforslag, og vi vil i hvert fald fra socialdemokratiets side gøre vores til, at udvalgsbehandlingen kan blive så hurtig som muligt.

Ninn-Hansen (KF):

At stemme for dette forslag til folketingsbeslutning, sådan som det er formuleret, vil vist nogenlunde svare til at købe katten i sækken. Det er vi ikke så meget for, når det er arbejdsministeren, der leverer sækken.

Vi har ærlig talt vanskeligt ved at se med de bemærkninger, der ledsager forslaget, hvad man egentlig forpligter sig til, hvis man stemmer for forslaget. Den, der stemmer for det, må jo have det ønske, at man skal have en ungdomsgaranti, hvis indhold man overhovedet ikke kender. Det kan da ikke være en rigtig fremgangsmåde.

Arbejdsministeren henviser i forslagets bemærkninger til forsøgene i Storstrøms amt og i Århus amt. Arbejdsmarkedsudvalget har haft lejlighed til at se, hvordan det virker det ene af stederne. Jeg må sige, at efter det, vi har kendskab til nu – også det kendskab, vi

[Ninn-Hansen]

har til, hvor mange af dem, der har været deltagere i forsøget, der kommer ind på en normal arbejdsplads – er der ikke umiddelbart noget, der siger, at disse forsøg bør bevirke, at man nu vedtager en ungdomsgaranti. Men vi er da indstillet på at afvente – hvad arbejdsministeren også henviser til – den rapport, der kommer i august måned. Vi synes egentlig, at det var rimeligt og rigtigt at vente til den tid.

Der kan være noget rigtigt i, at unge bliver placeret således, at de kan få en uddannelse og beskæftigelse. I Hobro har de noget i gang, som vi i det konservative folkeparti synes er tiltalende. Det er for en yngre gruppe alene. Der er et nært og stærkt samarbejde med det private erhvervsliv for at placere de unge i uddannelsen og beskæftigelsen. Der kan vi måske hente noget rigtigt. Men vi skal da vide, synes jeg, hvad vi gør, inden man vedtager et sådant forslag. Ungdomsgaranti lyder selvfølgelig godt, men det har jo ikke den store værdi, hvis det ikke har et indhold.

Foreløbig vil vi altså igennem en udvalgsbehandling, som vi ikke kan love bliver kort, gerne have at vide, hvad indholdet egentlig skulle være, og hvad man forpligter sig til, hvis man stemmer for dette forslag til beslutning.

Hans Jørgen Holm (V):

Det er med en stille undren, man læser dette forslag til folketingsbeslutning. Så vidt jeg har kunnet læse det, også bemærkningerne, pålægger det regeringen at gøre det, regeringen hele tiden har agtet at gøre, som det fremgik af arbejdsministerens redegørelse af 4. februar 1982, og som det fremgik af behandlingen af martspakken.

Hvad der egentlig skulle betinge, at vi skal vedtage en folketingsbeslutning her, inden folketinget bliver hjemsendt, ja, det skulle vel fremgå af bemærkningerne, hvor vi fik en nøjere konkretisering af, hvad det egentlig var, man fra regeringens side havde forestillet sig, men det fremgår ikke. Som den socialdemokratiske ordfører understregede, er det nogle meget løse formuleringer om, hvad en ungdomsgarantiordning egentlig skal indebære. Det må undre så meget mere, som arbejdsministeren i bemærkningerne til forslaget understreger, at vi skal afvente resulta-

terne i de to forsøgsamter, og disse resultater eller evalueringer kommer først i august måned. Forslaget virker egentlig overflødigt i denne sammenhæng.

Derfor kan ideerne, intentionerne, bag ved forslaget være gode nok, og jeg skal på venstres vegne sige, at der er dele af forslaget, som vi er positivt indstillet over for.

Det drejer sig i første række om de forslag, vi allerede har til behandling i folketinget, og som, så vidt jeg kan forstå forslaget til folketingsbeslutning, er den væsentligste del af ungdomsgarantiordningen, nemlig ungdomsvejledningen og fremskaffelsen af lære- og praktikpladser. Når det – formentlig – er vedtaget, så kan man jo spørge: hvad er det så mere, at denne folketingsbeslutning skal lægge op til? Ministeren kan måske løfte sløret for her i svarrunden, hvad det egentlig er, man har forestillet sig.

Hvis det drejer sig om, at man skal give en beskæftigelsesgaranti, som skal betinges af gennemførelse af en jobkabelsordning, og det er det, der skal være garantien, ja, så vil jeg på venstres vegne sige, at dér skal man ikke regne med vor støtte. Men når det drejer sig om at få de unge løftet fra skolen over i en positiv erhvervsudvikling, enten i form af uddannelse eller i form af et positivt erhvervsforløb, ja, så vil vi gerne se på tingene. Men vi vil som den forrige ordfører også godt se, hvad der er i sækken, inden vi køber den.

Hvis der ligger i beslutningsforslaget noget af det, vi har set på arbejdsmarkedsudvalgets rejse til Århus amt, og det, der fremgår også fra Storstrøms amt, nemlig at det i væsentlig grad er beskæftigelsesprojekter, hvor vel den væsentligste begrundelse for, at disse projekter kører, er, at man har lønnen i forvejen, som det er blevet udtrykt, ja, så er vi meget betænkelige, for det vil sige, at det er produktioner, som på det almindelige arbejdsmarked vil være håbløst urentable, fordi de ikke kan give et afkast, en løn og en forrentning, som der stilles krav om i det danske samfund. Enten er det en indrømmelse af, at lønniveauet altså er for højt til, at vi kan holde folk i beskæftigelse, eller også er det et forsøg på at holde liv i produktioner, som bliver mere og mere urentable. Det vil i hvert fald for venstres vedkommende være den forkerte ende af det produktionsliv, vi skal støtte. Der drejer det sig om at få de højtløn-

[Hans Jørgen Holm]

somme produktioner sat i gang. Det kan ikke være meningen, at vi skal stræbe mod lavere og lavere løn og lavere og lavere afkast af vore produktioner, tværtimod.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Dette forslag om en ungdomsgarantiordning ville vel næppe nogen sinde have set dagens lys, hvis ikke vi havde stået i den store arbejdsløshed, som vi faktisk står i, og som på mange måder belaster først og fremmest den enkelte, men også samfundskassen, således at der ikke afsættes de midler, der egentlig er fornødne til, at alle kan få en ordentlig uddannelse. Derfor står de unge i dag ikke alene i en arbejdsløshedssituation, men i høj grad også i en uddannelsesløshedssituation.

De to problemer lader sig ikke løse med en ungdomsgarantiordning. Derimod kan en sådan ordning medvirke til, at de unge ikke rammes uforholdsmæssigt hårdt – alt afhængigt af, selvfølgelig, hvordan en sådan ordning udformes.

Jeg skal ikke undlade her at indskyde, at i 1980 blev der taget en beslutning herinde om, at alle unge skulle tilbydes uddannelse, og såfremt den beslutning var ført ud i livet, så var den ordning, vi nu taler om, overflødig på uddannelsessiden. Men den er ikke ført ud i livet. Der er stadig væk 30 pct. af hver årgang, der ikke får en uddannelse. Hertil kommer, at der er en stor flok, som har et EFG-basisår, der reelt kun er noget værd, i det øjeblik man får en praktikplads.

Når det er sagt, vil jeg da også sige, at SF naturligvis deltager i det meste af det, der foretages for at afhjælpe unges uddannelsesløshed og arbejdsløshed, og derfor vil vi også gå ind i udvalgsarbejdet med henblik på at komme til at deltage i en diskussion om afgrænsningen af, hvem der skal være med i ordningen, med særlig vægt på de ganske unge enlige uuddannede kvinder med børn. Vi vil også arbejde for, at vejledningen for de unge udvides fra de nuværende 2 år til en 3 års periode i denne ordning.

Og så til det mere alvorlige. At lave en sådan ordning koster nogle penge. Det, der har karakteriseret de forsøgsordninger, der er pågået i Århus amt og Storstrøms amt, har været, at midlerne, staten har stillet til rådighed, har været for små. Dertil kommer, at

der har været kommuner inde i ordningen, der har brugt de midler til ungdomsgarantiordningen, der ellers var afsat til øvrige beskæftigelsesforanstaltninger, angiveligt ud fra et ønske om ikke at sætte kommuneskatten op. Det er meget forståeligt, men den går altså ikke, for så kommer der jo ikke samlet mere, hverken beskæftigelse eller uddannelse, ud af de forskellige ordninger, vi laver, hvis det er de samme midler, der går igen det ene og det andet sted.

Et andet problem, jeg synes må tages op, hvilket altså også er illustreret i bemærkningerne, er uddannelseskapaciteten på en række områder. Uddannelseskapaciteten må udvides, ellers kommer vi altså ikke videre.

Der har været nogle diskussioner, ikke mindst i pressen, foranlediget af nogle folketingsmedlemmer – jeg tror, det var fra socialdemokratiet – der havde båret nogle tanker frem om, at når man nu lavede sådan en ordning som denne og gav de unge en mulighed for at få tilbud om job og gav dem en uddannelsesmulighed, så måtte der altså også indføres nogle bestemmelser, som gjorde, at hvis ikke de tog imod det, så kunne de altså ikke gå og få hverken bistandshjælp eller arbejdsløshedsunderstøttelse. Jeg vil godt advare mod, at man går videre med den slags tanker, og jeg har positivt bemærket, at der heller ikke står noget om det i bemærkningerne. Jeg håber heller ikke, at det er noget af det, der vil blive puttet ind under det udvalgsarbejde, som jo skal til. Her ligger jo ikke et fuldt færdigt forslag. Her ligger rammen til et forslag, som vi meget gerne vil være med til at udfylde. Det betyder også, at vi meget gerne vil have indflydelse på, hvordan afgrænsningen, hvordan økonomi, hvordan byrdefordeling og den slags ting bliver i det.

Bente Juncker (CD):

Når de unge i dag forlader skolen og står uden uddannelses- eller erhvervs muligheder, står de i en fortvivlet situation, og CD vil på mange måder gerne være med til at løse dette problem. I ministerens forslag nævnes en individuel uddannelses- og erhvervsvejledning allerede inden skoleafgang. Dette kan vi tilslutte os. Mange kommuner har allerede indset nødvendigheden heraf og har gjort positive erfaringer hermed. Forslaget rummer endvidere en mulighed for udvidelse af ud-

[Bente Juncker]

dannelsessystemet. Det kan vi have sympati for, dog under hensyntagen til de økonomiske konsekvenser.

CD er enig i den prioritering, der ligger i forslaget garantitilbud, nemlig at uddannelsen prioriteres højest. Ungdomsgarantien omfatter foruden de uddannelsesmæssige også beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, herunder jobskabelsen. CDs holdning er her velkendt: vi nærer store betæneligheder ved dette forslag.

CD vil selvfølgelig gå positivt ind i udvalgsarbejdet om ungdomsgarantien, men må påpege, at det er særdeles svært at tage konkret stilling, når den endelige rapportering vedrørende forsøgene i Århus og Storstrøms amter endnu ikke foreligger. Ligelædes kan der jo nemt opstå væsentlig uenighed, når vi i næste samling bliver præsenteret for konkrete forslags udformning.

Jeg skal endelig sige, at selve ordet garanti er, om jeg så må sige, en ordentlig mundfuld. Der ligger i ordet og i begrebet garanti et meget vidtgående løfte, som det næsten altid er svært at leve op til. CD vil nødigt være med til at skabe forventninger, som ikke med sikkerhed kan indfries.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg tror, at det radikale venstre var nogle af de første, der anvendte ordet ungdomsgaranti, og jeg skal derfor heller ikke komme med nogen stærk kritik af samme ord.

Jeg kan godt se formålet med, at der i hvert fald påbegyndes en debat om ungdomsgarantien, og jeg kan også godt forstå, at arbejdsministeren lægger et forslag til folketingsbeslutning frem. Når det ikke indeholder mere, end det gør, så går jeg ud fra, at det bl.a. er, fordi man afventer resultaterne fra de to forsøgsamter.

Jeg synes derfor heller ikke, at det er formålstjenligt at gå så meget ind i bemærkningerne. Jeg vil godt fremhæve en ting, som jeg synes er rigtig og rigtigt set, nemlig at når vi skal begynde at diskutere et lovforslag mere i detaljer, så er det meget vigtigt, at vi sætter et fornuftigt ambitionsniveau, ellers ender vi bare med at skuffe mange.

Jeg vil ikke gå ind i hele den diskussion om jobskabelse i samme anledning og tage diskussionen fra i eftermiddags op igen – ikke bare fordi tiden er vidt fremskreden,

men også af hensyn til, at vi jo gerne skulle finde en eller anden form for fornuftig løsning på tingene.

Om selve forslaget vil jeg sige, at vi er betænkelige ved at gennemføre det inden sommeren. Vi synes derimod, at det er en udmærket ting, at det ligger sådan, at vi kan diskutere det i sommerens løb. Det tror vi i virkeligheden er mere konstruktivt, fordi vi derved sikrer, at vi får en løbende debat om disse ting. Rent praktisk kan det også være udmærket at have sådan en arkivering af tingene, sådan at vi kan holde nogenlunde sammen på det materiale, vi får her. Det kan forslaget i virkeligheden tjene udmærket til.

Et af de hovedspørgsmål, jeg godt vil rejse her, er egentlig forholdet til de unge, der i øvrigt starter en almindelig uddannelse. Jeg synes, det presser sig mere og mere på. Det presser sig i virkeligheden på også i forbindelse med delforslag i martspakken. Vi pegede på det i forbindelse med arbejdstilbudslovgivningen og det, at man kan få nogle måneders uddannelse, men jeg synes også, det bliver vældig aktuelt, når vi diskuterer spørgsmålet om ungdomsgaranti. Det, jeg selvfølgelig specielt tænker på, er de meget forskellige måder, vi aflønner de unge på – eller måske netop ikke lønner de unge på – når de er inde under den ene eller den anden ordning. Det tror vi efterhånden er et af de mest presserende problemer at få løst, også i forbindelse med en diskussion om en ungdomsgarantiordning. Jeg tror, det er vanskeligt at opretholde så store forskelle som dem, vi har i dag for de unge. Nogle går ud med en studiegæld på et par hundrede tusinde kroner, andre har selvfølgelig måske ikke så gode erhvervs muligheder, men de har til gengæld ikke den enorme gæld at slæbe rundt på.

Som sagt mener vi, at det er så sent, forslaget til folketingsbeslutning er fremsat, at vi synes, det er nyttigt at lade diskussionen omkring dette spørgsmål køre hen over sommeren. Uanset om dette forslag vedtages eller ej, kan regeringen jo udmærket arbejde videre med det, der står i forslaget. Der står vel ikke så forfærdelig meget andet end det, regeringen næsten under alle omstændigheder kan gøre.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

[Arbejdsministeren]

Jeg vil gerne sige det store flertal af partier tak for den positive modtagelse, man har givet dette forslag til folketingsbeslutning her i dag.

Hr. Ninn-Hansen sagde, at hvis man stemte ja til dette forslag, så købte man katten i sækken. Jeg tror, den betragtning hviler på den fejltagelse, at regeringen skulle ønske at sælge katte i forbindelse med dette forslag. Det er ikke tilfældet. Vi ønsker ikke at binde nogen til noget andet end en fælles forpligtelse i folketinget, udtalt af et flertal her i tinget til regeringen, et krav til regeringen, et krav til de organisationer, som regeringen skal forhandle med, om at forme et forslag til en ungdomsgaranti med virkning fra 1. januar 1984. Vi har af gode grunde ikke kunne beskrive, hvordan denne ungdomsgarantiordning skal se ud. Det hænger sammen med, som flere ordførere har været inde på det, at vi endnu ikke kender resultaterne af den vurdering – eller, som det hedder på nu-dansk, evaluering – der skal foregå af forsøgene i de to amter Storstrøms amt og Århus amt. Men vi har alligevel ment, at vi allerede nu kunne afgrænse en række af de problemer med hensyn til uddannelsesdelen af garantien, med hensyn til beskæftigelsesdelen, med hensyn til særligt udsatte grupper og med hensyn til ambitionsniveauet, som under alle omstændigheder skal besvares, inden man kan lave en ordentligt virkende ungdomsgaranti.

Jeg skal ikke trætte partierne her med en gennemgang af de mange problemer, der er omtalt i forslagens bemærkninger, kun sige til fru Lone Dybkjær, at vi lægger vægt på – det er ikke et kardinalpunkt eller et verdenshistorisk krav, men vi lægger trods alt vægt på det – at få dette forslag vedtaget i den nu foreliggende form inden sommerferien. Af én ganske bestemt grund: ikke af hensyn til regeringens prestige, men af hensyn til de organisationer, vi skal forhandle med. Vi tror, at en vedtagelse inden sommerferien vil lægge det pres på de forhandlinger, som er nødvendigt. Vi ved, at kommunerne har meget store problemer og meget store vanskeligheder. Vi ved, at denne sag ikke er let at løfte i forhold til arbejdsmarkedet. Derfor kan det være rigtigt med en tilkendegivelse fra folketinget om, at man ønsker disse spørgsmål belyst inden for en bestemt tidsfrist med henblik på at nå frem til et konkret resultat.

Som sagt er vi parate til at tage alle supplerende spørgsmål op i udvalgsarbejdet. Jeg skal endnu en gang sige tak for den positive modtagelse her i dag.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg er naturligvis ked af at forlænge debatten, men jeg synes alligevel, at jeg var nødt til at gå op og sige et par ord til fru Lone Dybkjærs bemærkninger til dette forslag. Der er et gammelt ord, der siger, at man ikke skal udsætte til i morgen, hvad man kan gøre i dag. Det er, ligesom om det er ved i den radikale udlægning at blive til: du skal altid udsætte til i morgen, hvad du kan gøre i dag. Det er jeg lidt ked af, fru Lone Dybkjær. Jeg er ked af det af følgende grund:

Vi har fra socialistisk folkepartis side stillet et forslag, som omhandler en helt bestemt gruppe af unge enlige uuddannede kvinder med børn. Jeg kan bedst karakterisere det på den måde, at det ved førstebehandlingen nærmest blev kvalt i bare velvilje. Det kommer ikke videre i denne samling, men jeg havde regnet med, at vi i forbindelse med de videre diskussioner, som skal pågå hen over sommeren om ungdomsgarantiordningen, kunne tage den gruppe med. Her var et punkt, som jeg opfattede at vi var enige med det radikale venstre og også med socialdemokratiet om i meget, meget høj grad. Derfor havde jeg regnet med, at det var noget af det, vi ville kunne drøfte sommeren over, som der jo er lagt op til i forslaget her at man skal gøre.

Det, der egentlig ligger på bordet for os her, er, at man skal tage en principbeslutning om, at man skal udforme en ungdomsgarantiordning. Jeg mener, vi må være forpligtede til i dette folketing at lave en ordning, som gør, at de unge tilbydes uddannelse eller arbejde. Det er det mindste, vi kan gøre i et samfund, hvor vi ikke har magten over virksomhederne – sådan at forstå, at vi kan pålægge dem at give disse unge mennesker et tilbud om arbejde eller et tilbud om uddannelse. Folketinget må tage det ansvar på sig, og det flertal, som arbejder med ungdomsarbejdsløsheden, må tage det på sig at lave en sådan ungdomsgarantiordning. Det, der ligger for lige nu, er bare at få taget en principbeslutning om det, og jeg er meget ked af, at

[Lilli Gyldenkilde]

fru Lone Dybkjær tilsyneladende ikke vil være med til det, men jeg vil appellere til, at man overvejer det endnu en gang.

Lone Dybkjær (RV):

Til fru Lilli Gyldenkilde vil jeg sige, at jeg tror også, SF en gang imellem har måttet sande, at det ikke er alle ting, der bliver dårligere ved, at de udsættes en anelse, trods alt.

Men jeg vil da godt sige om dette, at jeg har ikke noget imod det ord; det prøvede jeg også at sige. Jeg tror oven i købet, vi er nogle af de første, der har brugt ordet. Jeg kan meget præcist huske, at vi havde det med i vores valgkamp i 1979 som et punkt. Derfor kan jeg ikke have noget imod ordet, selv om en nærmere analyse godt kunne sige en hel del om, hvad det er for en garanti for ungdom eller mod ungdom, eller hvad det egentlig er, men det vil jeg slet ikke komme ind på alene af den grund, at vi selv har været med til at markedsføre det. Jeg synes bare, at hvis man skal tage nogle principbeslutninger, ville det være ønskeligt, hvis der også var et indhold i dem.

Der står selvfølgelig noget her, men der står egentlig ikke frygtelig meget andet, end hvad en hvilken som helst lovgivning skal indeholde. Det gør der faktisk ikke. Der står, at det skal være personkredsens afgrænsning, garantien, tilbuddenes karakter, omfang, økonomi osv. Alle lovforslag bør faktisk være så præcise som dette. Så kan man gå ned i bemærkningerne og spørge: ja men er der så mere at sige? Og da valgte jeg at lade være med at gå ned i detaljerne i bemærkningerne. Når jeg gjorde det, er det bl.a., fordi jeg tror, det er fantastisk svært selv for folketingsmedlemmer at lave et rimelig kvalificeret arbejde i løbet af den tid, der er tilbage. Der er ikke engang 14 dage tilbage til den officielle slutning. Hvad kan vi, når vi tænker på, hvad der i øvrigt ligger i udvalget, egentlig tilføre af særlige nye ting? Ikke meget, tror jeg, og derfor var det meget vigtigere, om vi lod debatten køre hen over sommeren; det tror jeg ville være nyttigere. Det kan man selvfølgelig have forskellige holdninger til, men skulle det have nogen mening, skulle man på nuværende tidspunkt i betænkningen kunne sige noget mere end det, der står i bemærkningerne her. Man skulle gå i detaljer med det, og jeg er bange for, at hvis vi haster dette for-

slag igennem på nuværende tidspunkt, bliver det mere eller mindre tilfældige bemærkninger, der vil komme med; det tror jeg slet ikke tjener forslaget. Jeg tror, det tjener forslaget meget bedre, at vi udtrykker en positiv holdning til det. Arbejdsministeren kan i dag se, at der er mange partier, der er positive over for det og over for, at vi arbejder videre med det i sommer, fremfor at vi laver sådan en semiafslutning og siger: så, nu bliver det overstået. Vi tilførte det egentlig ikke noget nyt og, hvad værre er, vi kunne risikere at skade det ved at tilføje nogle ikke alt for velgennearbejdede bemærkninger i betænkningen.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Ja men det er jo præcis noget i den retning, jeg sagde. Det, jeg gerne ville, var bare, at denne principbeslutning blev taget, og når så undersøgelserne kommer og skal evalueres fra Storstrøms amt og fra Århus amt, må selvfølgelig de tanker, der ligger bag, indgå i dette. Det er jo rigtigt, at der ikke foreligger et fuldt færdigt forslag, men det er, fordi det kun handler om at tage denne principbeslutning. Det mener jeg godt man kunne gøre nu, og sommeren over kunne man så forhandle med hinanden og gå ud og høre, hvad andre siger: hvad siger vejlederne, hvad siger de i beskæftigelsessekretariaterne, hvad er muligt, osv.? Selvfølgelig skal vi det, fru Lone Dybkjær, det er jeg enig i. Det, jeg bare er ked af, er, hvis det tabes på gulvet. Der må gøres en særlig indsats for disse helt unge uuddannede enlige piger med børn.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg er da helt enig i, at der skal gøres noget for unge uuddannede kvinder med børn, men jeg kan nu ikke se, at dette forslag sådan helt specielt ved, at man vedtager en overskrift og et ord, præcis løser det problem. Nej, så enkelt er det ikke, der skal meget mere til; der skal netop, som fru Lilli Gyldenkilde var inde på, penge til og alt muligt andet. Det når vi ikke at sige noget kvalificeret om inden 5. juni, og det ved fru Lilli Gyldenkilde godt. Jeg mener i øvrigt, at arbejdsministeren udmærket af denne debat

[Lone Dybkjær]

kan se, at der er en positiv holdning til, at man garanterer de unge enten et arbejde eller en uddannelse, og det er sådan set det afgørende; så kan man arbejde videre med det i sommer.

Jeg mener faktisk, at blot at vedtage et ord, for det er det, vi i realiteten kommer til, vinder vi ikke noget synderligt ved, men o.k., vi kan da se, hvordan udvalgsarbejdet går.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det den 11. februar 1982 nedsatte udvalg vedrørende lovforslag til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

35) Første behandling af:

Forslag til lov om forbud mod indførsel af varer fra Argentina.
(Lovforslag nr. L 221. Fremsat 19/5 82).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Kelm-Hansen (S):

Ved behandlingen af det foreliggende lovforslag kan det være svært at se væk fra de senere dages blodige udvikling på og omkring Falklandsøerne. Det vil imidlertid være beklageligt, hvis debatten kommer til at koncentrere sig herom fremfor om de dybt alvorlige principper, som er blevet overtrådt i denne sag, og som er udgangspunkt for, at regeringen kommer med sit lovforslag om forbud mod indførsel af varer fra Argentina.

Den 1. april opfordrede præsidenten for FNs sikkerhedsråd Argentina og Storbritannien til at afstå fra magtanvendelse i forbindelse med deres uoverensstemmelse om

Falklandsøerne, men dagen efter gennemførte Argentina alligevel en invasion på øerne, og derfor vedtog sikkerhedsrådet den 3. april resolution nr. 502, der blev det grundlæggende dokument i denne konflikt. Heri forlanger sikkerhedsrådet, at Argentina omgående skal trække sine styrker tilbage. Siden har ikke mindst FNs generalsekretær udfoldet store anstrengelser for at nå til en forhandlingsløsning, men det har været klart, at Argentina har været utilbøjelig til at gå ind på generalsekretærens mæglingsforslag. Verdenssamfundet står derfor igen over for det tilbagevendende problem, om det kan tillades, at retten sidder i spydstagen. Det er det spørgsmål, vi skal tage stilling til med dette lovforslag. Det internationale retssystem bygger på, at magt ikke giver ret, og uanset hvilke følelsesmæssige konflikter der i øvrigt kan opstå omkring begivenhederne på Falklandsøerne, må vi have for øje, at det er dette fundamentale retsprincip, det drejer sig om.

Den 12. maj blev sanktionerne mod Argentina udførligt drøftet her i folketinget i forbindelse med en forespørgselsdebat, bl. a. foranlediget af, at sanktionerne i første fase var gennemført efter en EPS-beslutning ved en EF-retsakt på grundlag af artikel 113. Udenrigsministeren redegjorde grundigt for forhistorien og gav også gode grunde til, at han ville foretrække, at den slags aktioner blev gennemført som nationale foranstaltninger. Dette synspunkt stod ministeren fast på, da spørgsmålet om forlængelse af sanktionerne blev drøftet den 17. maj i EPS, således som det også fremgår af ministerens fremsættelsestale.

I den socialdemokratiske folketingsgruppe er vi meget tilfredse med, at det hermed fastslås, at det udenrigspolitiske samarbejde ikke foregår i henhold til Romtraktaten, men imellem de ti landes udenrigsministre inden for rammerne af det europæiske politiske samarbejde.

I dag udløber som bekendt de sanktioner, som otte lande vedtog den 17. maj 1982, og på et EPS-møde i dag er udenrigsministrene for de otte lande gået ind for en yderligere forlængelse af sanktionerne tidsbestemt. Derfor er det meget afgørende, at det danske forslag vedtages så hurtigt som muligt, således at det kan træde i kraft fra i morgen, hvilket er muligt i henhold til forretningsordenens § 43.